

KNA Kongsvinger avdeling

Historikk ved 75-års jubiléet år 2001

De første årene (1926 – 1939)

Kongelig Norsk Automobilklub var stiftet **1907** og fikk etter hvert også en del medlemmer i Kongsvingerområdet. Medlemmene var personer som hadde mulighet til å skaffe seg en egen "automobil" i en tid hvor dette slett ikke var vanlig, og hvor veier og trafikksystem var beregnet på hestevogner, sykler og én og annen saktegående buss. I de første klubb-papirene var medlemmenes titler alltid tatt med og plasseringen på "status-stigen" kunne virke viktig.

Av 28 KNA-medlemmer i Kongsvinger politidistrikt (området f.o.m Odalsbygdene t.o.m Våler i nord) hadde 13 svart positivt skriftlig og 10 muntlig på en forespørsel om å danne en lokalavdeling av klubben. Så, 13. juni **1926** møttes en gruppe medlemmer i Kongsvinger Rådhus for å konstituere avdelingen og forme dens "lover". Den første valgte formannen ble Eiler Baanrud, tannlege og byens ordfører, og sekretær/kasserer ble Karl G. Ertzeid, til daglig redaktør i Hedemarkens Amtstidende, byens lokalavis. Begge disse personene fikk en enorm betydning for klubben, i og med at Baanrud var formann i de første 21 årene, og da denne sa stopp, overtok sekretær Ertzeid og var formann i ytterligere 6 år. Etter 27 år i avdelingens styre var KNA sin fortjenestemedalje vel fortjent!

Allerede det første ordinære styremøtet, 24. november 1926 tok opp tanker om et billøp i vårt distrikt. Det enkleste ville være et isløp på Vingersjøen eller Glomma og man skulle drøfte saken med KNA's Hovedstyre. Man skulle nemlig til Oslo for å drøfte samarbeidsformer mellom avdelingene og Hovedstyret. Organisasjonsmessige forhold var altså allerede da et tema. Av andre saker på dette tidlige stadium var at KNA forsøkte å påvirke lensmennene til å sette opp "internationale varselsskilter" for å vise bilistene farlige steder langs veiene. Skiltingen var den gang ikke oppfattet som et offentlig anliggende og avdelingen ønsket seg 100 skilter tilsendt fra KNA sentralt. Ingen utpreget skiltskog altså!

I april **1927** ble tanken om et isløp omgjort til sommerløp og man ønsket å kombinere grenene Pålitelighet, Orientering, Hastighet og Bakkeløp i en og samme konkurranse. Løypetraséen skulle gå fra folkeskoleplassen i Kongsvinger til Elverum og videre ned gjennom Løten til Espa. Der var det så bakkeløp opp "Espenbakkene, 2,4 km, og uten stans på toppen (!) gikk man direkte over i pålitelighetskjøring ned til Størjen i Odalen. Der skulle man så kjøre hastighetsløp på en helt ny vei ned til Skarnes, bare noen dager før denne ble åpnet for alminnelig ferdsel. Løpet ble gjennomført som "Automobilløpet 24. juli 1927" med 22 startende og målgangen var i Kongsvinger. En premieutdeling var ikke forutsatt samme dag. Resultatene skulle nemlig regnes ut når dommerne fikk tid – og dette skulle bli svært langvarig. I perioden like etter løpet gikk nemlig Sør-Odal kommune konkurs, og kontorsjefen der, styremedlem i avdelingen og medlem av sportskomitéen, Olaf T. Messelt, ble opptatt med helt andre saker en lang stund. Først 23. november holdt løpsledelsen og dommerne møte og resultatlisten ble klar. Premiene ble delt ut under KNA's julegilde i Oslo. Samtidig kom det frem at KNA Hovedstyret hadde garantert for kr 500,- for et eventuelt underskudd i regnskapet for arrangementet. Det er altså intet nytt under solen. PS: Regnskapet gikk omtrent i balanse! Løpet fikk mye skryt av alle bilsportsinteresserte.

Det påfølgende årsmøtet **1928** og et par mellomliggende medlemsmøter hadde alle foredrag av betydningsfulle personer. Titler som "Den nye automobillovs svakheter" og "Gearløse biler" trakk 50 – 60 tilhørere og i en konklusjon fra 13. april 1928 heter det at "Avdelingen kan ikke anbefale at det foreliggende lovforslag vedtas" og her snakker vi om forløperen til Vegtrafikkloven!

Senere i 1928 vedtok styret å anbefale at veiene i distriktet blir merket opp etter et system som er utprøvet i Østfold. Veiskilting er altså fortsatt ingen prioritert offentlig oppgave. På det samme møtet legges planer for et "Rettilinjet isløp på Glommens is" og et sommerløp for alminnelige biler i 1929. Sommerløpet ble senere avlyst, men isløpet gikk av stabelen 3. februar **1929** med både biler og motorsykler som deltagere (i alt 17). Forfatteren har ikke funnet ut konkret hvor på Glomma-isen banen var anlagt, men "Banen er ca 2,3 km lang, ca 600 m tilløp, 1000 m løp og ca 700 m til avbremsing". Løpet var åpent for norske og utenlandske førere, men i startlisten kan vi ikke identifisere noen utlendinger. Vognene skulle "tilfredsstillende motorvognlovens fordringer", men "Vindglass, kalesje og lydtemper kan tas av". Det var dessuten lov å benytte snekjeder, men ikke pigger. Som en kuriositet nevnes at reglene tillater at "Vognene startes med motoren i gang og vognen i gear". Man kan undres om hvordan man ellers skulle få dem til å bevege seg forover? Løpet ble svært vellykket og "Oslokjørene" maste stadig om flere slike løp.

I **1930** opprettet man et KNA Turistkontor i bygningen til Hedemarkens Amtstidende (der Indlandspostens trykkeri lå i mange år) og turistkontoret ble senere flyttet over til Ertzeids Gummiverksted (nå Brugata video) og fungerte helt til 1942. Kontoret ga ut brosjyrer, solgte "passersedler" og betjente medlemmer med hjelp fra Oslo. I årene 1929 – 33 var møtevirksomheten laber og først i **1934** ble det avholdt ny Generalforsamling. I mellomtiden hadde både formann og sekretær blitt tildelt KNA's fortjenestemedalje i sølv, en Sportskomité var blitt opprettet og leirplasser med KNA-skilt satt i gang ved Os på Skarnes, Hov ved Kongsvinger og Haslemoen i Våler. Leirplasser var et hett tema over hele landet og forløperne til dagens campingplasser.

Som en kuriositet nevnes at sekretær Karl G. Ertzeid i 1933 var med på å opprette KNA Vestoppland avdeling og fungerte en tid også som formann der! Ertzeid var også blitt oppnevnt som "KNA's sentrale bilsportsinspektør", så selv om avdelingen ikke arrangerte egne billøp, så "assisterte man ved alle KNA's billøp gjennom distriktet", slik det heter i den fylldige beretningen i avdelingens protokoll. Forfatteren vet ikke hvor mange og hvilke billøp dette kunne gjelde. Avdelingen telte nå 45 medlemmer, hvorav 3 var tegnet som livsvarige medlemskap. Allerede den gang hadde man en egen klasse for offentlige ansatte og "10 tjenestemenn i politi, veivesen eller automobilkontrollen" sto som medlemmer.

Så, 17. mars **1935** var det igjen tid for isbaneløp på Vingersjøen. Denne gang var det brøytet en rundbane på ca 4000 m hvorav én av langsiden var over 1000 m rett frem. Sportsvognene skulle her kjøre 6 runder og standardvognene 3 runder. Som en annen omgang kjørte standardvognene en konkurranse rett frem med flying start, og her ble det hengt på en klasse for lastebiler med 3 startende biler. Løpet gikk med kr 134,- i underskudd, men KNA hadde garantert for inntil kr 400,- så dette gikk bra allikevel.

Styret planla en stor "Trafikkdag" 21. oktober **1936** og et isbaneløp på Vingersjøen 7. mars **1937**, men møtevirksomheten lå ganske langt nede og protokollen viser ingen omtale, bare at isløpet ble avlyst pga isforholdene. Brøyteutgiftene ble betalt av KNA sentralt. Trafikkdagen skulle forberedes med så moderne midler som "lysbilleder på Rådhus Teatret" og en

invitasjon til å rapportere om trafikkfeller. Slike aksjoner er det blitt flere av gjennom KNA's historie. Dessuten jobbet Styret med å skaffe flere gode leirplasser, bl.a ved Grøset i Grue, senere også ved Sigernessjøen og Kongsvinger Festning.

Første omtalte styremøte kom 2. februar **1938** og her beklaget man at både general-forsamlingen og 10-års jubileumsfesten i 1936 var blitt avlyst pga dårlig oppslutning. Avdelingen planla oppsettelse av orienteringstavler med byvåpenet ved alle byens innfartsveier. En vervekampanje overfor alle distriktets nye bileiere ble planlagt. Likeså ønsket Sportskomitéen og avholde et isbaneløp på Vingersjøen 20. februar 1938. Løpet ble en suksess, slik som i 1935. Samme ettermiddag avholdt man Generalforsamling i Rådhuset.

I styremøte 10. juni 1938 omtales for første gang "KNA Kvarterkomitéen" som hadde i oppgave å skaffe spesielle overnattingsplasser for medlemmene. Første sted var en hytte i Uvdal i Numedal og vår avdeling ville undersøke om å få til et "KNA kvarter" på Strengelsrud ved Sigernessjøen. Dette er forløperen til all hyttevirksomheten i KNA.

Under dette møtet besluttet man også å etterkomme KNA's ønske om å arrangere en omvisning i byen med påfølgende lunsj for "Den Internasjonale Assosiation for Anerkjente Automobilklubber" (A.I.A.C.) som skulle reise fra Stockholm til Oslo i midten av juni 1938. Regnskapet viser at lunsjen på festningen kostet kr 233,55 og dette var sikkert en verdifull smøring av forløperen til FIA. Kanskje vi burde invitere dem tilbake hit, for en reprise?

Under et åpent informasjonsmøte 29. september **1939** hadde avdelingen fått Ingeniørmajor H. F. Arentz til foredra om "Bensinsituasjonen og bensinerstatninger under krig og krisetider". Møtet drøftet lagringsmuligheter privat og svært mange hadde møtt frem. Man skulle bare ha visst hvor høyaktuelt temaet skulle vise seg å bli!

Krigsårene (1940 – 1945)

Generalforsamlingen 8. mars **1940** foregikk på formell måte og vedtok bl.a nye vedtekter for avdelingen. Beretningen viser at styret holder et våkent øye med alle biltildelingssaker, slik at alle nye bileiere inviteres til medlemsskap. Det noteres at medlemmene bor spredt og at de er vanskelig å samle til sosiale tilstelninger. Medlemstallet var 45.

Etter krigsutbruddet 9. april 1940 stilnet virksomheten helt av, men sekretæren gjorde sine interessante notater i protokollen. Bl.a ble Turistkontoret opprettholdt fordi man hadde besøk av mange syklistere og solgte passersedler og kart. Dessuten arbeidet man med å finne igjen rekvirerte og bortkomne biler som tyskerne hadde tatt med seg. Styremedlem, lensmann R. Jahnsen ble skutt av tyskerne 16. april og, som det heter i historikken fra 1951: "Selve navnet Kongelig Norsk Automobilklub, var en vederstyggelighet for nasistene". Derfor ble alle aktiviteter holdt nede (bare ett styremøte 23. februar **1942** er protokollført) og likevel kunne det gå helt galt. Minister Hagelins departement bestemte nemlig at KNA skulle oppløses og slås sammen med Norges Automobilforbund (NAF). Bare en heftig motstand, bl.a fra KNA's ledelse og fra NAF sin side forhindret en nedleggelse, men medlemstallet sank betydelig og i vår avdeling mistet vi 14 medlemmer under krigsårene. Visse medlemmer ble av politiske grunner oppfordret til å "glemme å betale kontingenten". Et fåtall ble ekskludert fra avdelingen. Straks krigen var over meldte det seg nye medlemmer inn.

Klubbårene (1946 – 1967)

Første Generalforsamling etter krigen ble avholdt 15. mars **1946**. Medlemstallet var nå 39, men optimismen var stor. Valgene gikk greit siden formann og sekretær satt godt i sine stoler.

Det ble formet en egen komité for opprettelse av leirplasser. Ingen av de tidligere plassene hadde god nok kvalitet og KNA-skiltene som sto igjen ble fjernet. Hyttespørsmålet hadde igjen blitt aktuelt og man ville samarbeide med Øvre Romerike avdeling om kjøp av en hytte i Nord-Odal. Etter flere trafikk- og parkeringsspørsmål til avdelingsstyret besluttet man å opprette en egen Trafikk-komité. Man ønsket ikke å feire sitt 20-års jubileum.

Under året **1947** opprettet man en Hyttekomité for å jobbe intensivt med hytteanskaffelsen, og under Årsmøtet ble Karl G. Ertzeid valgt til ny formann. Medlemstallet var 41. Beretningen for **1948** viser at hyttesaken gikk i stå, bl.a ønsket man nå også samarbeid med Hedmark avdeling, og at bilsporten slet med bensinrasjonering. Medlemstallet var 55 noe som økte til 61 i **1949**. Man bearbeidet myndighetene om skilting og trafikkspørsmål, men resultatene uteble.

Tittelen på dette avsnittet beskriver at man nå kom inn i en meget god sosial fase, med årsfester (Julegilde), leirplasser, hytteplaner og praktiske spørsmål som trafikk og parkering. Av interessante ting fra protokollen kan vi nevne at medlemstallet økte sakte mot 100 og at avdelingen var sterkt involvert i en rundreise i Norge i **1950** for medlemmer av KAK i Värmland. Etter dette arrangementet deltok alltid svensker i avdelingens årsfester, og styremedlemmer i vår avdeling var flittige gjester i Karlstad. Har vi kanskje hørt det samme i året 2001?

I 1950 vedtar Styret å avholde ferdighetsmerkeprøver etter et mønster fra KNA. Det blir likevel ikke noe fart i sakene foreløpig. Prøvene skulle avholdes på den gamle idrettsbanen på Winsnesløkka der den svarte kølstubben tålte bilkjøring. Det ble dessuten arrangert et "Høstløp" i 1951 med 21 startende. Dette var et PO-løp fra Kongsvinger til Magnor og tilbake via Åbogen og Brandval. I resultatlisten finner vi bare kjente lokale navn fra avdelingen. Vi må dessuten formode at avdelingen fortsatt var behjelpelig med KNA's sentrale billøp.

Året **1951** var 25-års jubileumsår og Generalforsamlingen ble lagt til stiftelsesdagen 13. juni. Medlemstallet var 76. Festen valgte man å utsette, bl.a for å ta hensyn til det møteforbud som gjaldt i Kongsvinger av frykt for poliomyelitt. Festen ble senere avholdt med god oppslutning og over 80 gjester 27. oktober 1951. Under Generalforsamlingen kom det til en heftig diskusjon om ikke de tillitsvalgte burde skiftes ut etter en viss tid. Hovedstyret hadde en regel om maksimalt 4 års funksjonstid. En ny formannskandidat ble satt frem, men Ertzeid ble likevel gjenvalgt. Det ble besluttet å få laget en medlemsfortegnelse over de 86 medlemmene og denne viser mange interessante navn. Sportskomitéen arrangerte billøp 28. og 29. juni **1952** sammen med Øvre Romerike avdeling, men forfatteren har ikke funnet opplysninger om selve løpet.

Fra **1953** vil vi bare nevne at Karl G. Ertzeid nå frasa seg gjenvalg etter 6 år og tannlege Kjell Herud ble valgt til ny formann. For første gang i avdelingens 27-årige historie dukker det nå opp damenavn i protokollen, i og med at Reidun Andresen og Gunvor Gjølstad ble valgt inn i Festkomitéen. Dette året var svært aktivt med flere medlemsmøter, ferdighetsmerkekjøring, Høstløp og Julegilde. Medlemstallet var 110 og avdelingen vokste.

Årsmøtet og de påfølgende styremøter **1954** ble betydningsfulle i og med at man der vedtok anskaffelse av den første hytta på Oddane Sand. Man ønsket å fortsette med ferdighetsmerkeprøvene og Julegildet sto som et fast punkt på programmet. Dessuten besluttet styret å fjerne alle de gamle trafikkskiltene med KNA-embler langs veiene. I **1955** var man

behjelpelig under KNA's Vinterløp og under Rally Viking. Medlemstallet var øket til 120. Ertzeid trekker seg fra alle tillitsverv i KNA etter oppnådd aldersgrense på 70 år.

Også **1956** og **1957** var aktive år. Avdelingen behandlet de mange akeulykkene i distriktet og vurderte endog å anskaffe en campingvogn til utleie blant medlemmene. Dette siste ble ikke noe av, men i stedet besluttet man å arbeide for anskaffelse av hytte nummer to på Oddane Sand. Protokollen forteller om rebusløp, bl.a til inntekt for Røde Kors, og arbeid med trafikkopplysning i skolene. Biltestene kom i gang med nytilsatt ingeniør ved Statens Bilsakkyndige, Reidar Moen, som frivillig kontrollør. Lyskontrollapparat og annet utstyr ble anskaffet. Prisen var kr 20,- pr biltest. Ellers ble virksomheten noe dempet av en kortvarig bensinrasjonering i 1956. Medlemstallet økte til 140. Årsmøtet 1957 valgte inn en ny formann, nemlig Arne F. Rolsdorph fra Kongshov, Grue. Dessuten vurderte man et tilbud på ny hytte fra Brede Bredesen Opset, samt henstilte til "Veichefen i Hedmark" om å innføre forkjøringsrett på riksvei 80 (nåværende Rv 20).

Under et styremøte 8. februar **1958** forteller protokollen at "Humbern i Grue blir solgt til verksmester Kristensen/Schøyens Bilruiter, mot at Gruetunet får den utlånt minst 3 dager i året. Dette som følge av KNA's initiativ." Vi vet jo nå at Humbern er tilbake i Grue, men kanskje noen av medlemmene vet mer om denne saken? Årsmøtet dette året besluttet å låne kr 15.000,- til en ny hytte på Oddane Sand, samt å sette opp førstehjelpskassetter på tollstasjonen på Magnor, på Malmermoen (Rv 101 – nå Rv 2), i Austmarka sentrum, og i Håkenstubakken (Rv 101).

Så, **1959** skjer noe viktig igjen: Skolepatruljer var oppstartet mange steder i landet, men ikke i vårt distrikt. Etter initiativ fra KNA Kongsvinger opprettes skolepatrulje, først på Kirkenær, og senere i Kongsvinger og på Skarnes. Avdelingen kjøper en andel på kr 500,- i Kongsvinger Ungdomsherberge som ble startet på Gjemselund. Medlemstallet var nå 151.

I **1960** kom man i gang med en lang serie årlige teaterturer til Oslo, og første forestilling var "My Fair Lady". Etterpå møttes man i KNA-hotellet til nachspiel og arrangementet ble betraktet som svært vellykket. Også fjellturer kom i faste former under ledelse av "turgeneral" Erling Mæhlum. Medlemstallet økte til 161.

Hytta på Homborsund ble besluttet kjøpt i **1961** og den døptes raskt til "Havfruen". Som ny formann valgte man Hans Henrik Jacobsen fra Skarnes. Året etter reiste man til Oslo for å se "Flaggermusen" og Høstballet hadde god oppslutning. Det ble ikke arrangert noe billøp, men ferdighetsmerkekjøringen hadde god regularitet og merkeutdelingen foregikk alltid på de store høstballene. Medlemstallet ved Årsmøtet **1962** var 179, herav 15 juniorer.

Det første beskrevne "Finnskogvinter" ble arrangert i samarbeid med NAF Solør, Vinger og Odal i **1963**. Løpet hadde base på Kirkenær og Skaslien ble brukt både under løpet og til premieutdelingen senere. En herre ved navn Eivind Lepsøe var kommet inn i Sportskomitéen sammen med Olav Aamodt, og denne duoen la etter hvert grunnlaget for KNA Kongsvinger avdelings gode navn som bilsportsarrangør. I **1964** klarte 57 bilister ferdighetsmerkeprøver enten på Kirkenær, Kongsvinger eller Skarnes. I **1965** kom så det første "Finnskog Høst" som et rent PO-løp og dermed var mønsteret klart med to store løp pr år. Det samme året forsøkte styret å få kjøpt tomt til hytte nr 3 på Oddane Sand, men prosjektet ble stanset pga problemer med utslippstillatelse.

Året etter, **1966**, avholdt man det første "Rattmesterskapet" i ferdighetskjøring og styret begynte å planlegge en egen junioravdeling. Høstballet ble utvidet til 40-års jubileumsfest og her fikk avdelingen tildelt en "Formannsklubbe" fra KNA Hovedstyret. Medlemstallet var 176.

Den sterke utviklingen (1967 – 1977)

Junioravdelingen ble konstituert 10. mars **1967** etter et godt besøkt orienteringsmøte på Vinger Hotell. Som formann i interimstyret ble valgt Reidar Bråthen og med seg hadde han Svein Hansen og Bjørn Enger. Årsmøtet 3. mai 1967 vedtok opprettelse av en junioravdeling og det første styret ble seende slik ut: Formann: Bjørn Aarstad, Nestformann: Jon Lundbye, Sekretær: Svein Hansen, Styremedlemmer: Jarl Ilaug, Tor Arnesen og Hans Martin Lindkjølen. Dette viste seg å bli et driftig styre, og fikk straks ansvaret for ferdighetskjøring og Rattmesterskap.

Under et styremøte 26. mars **1968** dukket tanken om et bakkeløp i Vardåsen opp og Kolbjørn Sjølie la frem store planer om en bilbane på Hernesmoen i Sør-Odal. Dette siste ga stor aktivitet i forbindelsene mellom avdelingen og Hovedstyret, siden denne saken var alt for stor for bare Kongsvinger-distriktet. Man ble enige om "en positiv, avventende holdning" til prosjektet for å se hvordan det utviklet seg. Kanskje hadde et større engasjement vært fordelaktig?

Før Årsmøtet dette året ble det gjort en undersøkelse blant medlemmene om hva de ønsket seg av avdelingen, men ingen klare tendenser kunne avleses av de få spørreskjemaene som ble returnert. Årsmøtet reoppevnte en Hyttekomité for å sikre driften av avdelingens 3 hytter. Hyttene ga sikre inntekter som berget sportens mange underskuddsarrangementer. Sporten ga likevel god presseomtale og var sentral i avdelingen. Som ny formann ble valgt Georg Sibbern, Namnå. Medlemstallet var 191. Gunnar Hagerud og Kåre Johansen var nye "KNA-testere" i avdelingen.

Det første "Festningsløpet" ble kjørt under Vårmarken, tidlig i mai 1968 og ga et mindre underskudd. Under et styremøte 13. mai ble ulike løpsformer grundig diskutert etter at Sportskomitéen hadde vært på et sentralt møte i Oslo. Juniorene ønsket å lage et eget PO-løp og tankene om å skape liv i "Rally Viking" hadde dukket opp igjen. Videre var det nå muligheter til å arrangere minirally, noe som var mye enklere enn et stort rally.

Senere i 1968 ble KNA omorganisert slik at avdelingene skulle tilhøre større "distrikter" og Kongsvinger ville heller høre til "Mjøs-distriktet" enn "Oslofjord Østre Distrikt". Særlig Georg Sibbern spilte en viktig rolle i denne utviklingen. Terminlisten som ble sendt medlemmene var meget fyldig og en lokal vervekampanje begynte å gi resultater.

Årsmøtet **1969** var ganske ordinært. Medlemstallet var nå 263 og dette er bakgrunnen for tittelen til dette avsnittet i historikken. Mange arrangementer fikk sine faste former, bl.a reiste man på teatertur og fikk ordnet en "meldingskasse med glassdører" i Rådhusets korridor. Styret ble utvidet med et par navn og junioravdelingen viste god aktivitet med "Glåmdalskarusellen" (PO-løp), motortreff og merkekjøring. Det ble innhentet priser på en ny hytte på Oddane Sand, men igjen fikk man ikke den nødvendige byggetillatelsen.

Resten av 1969 sto i bilbanenes navn: Kolbjørn Sjølie ville at KNA-avdelingen skulle innkalle til et stort åpent møte om prosjektet på Hernesmoen, og det ble avholdt 21. april med over 100 deltagere. Til det påfølgende styremøtet 9. mai hadde Per Morken, Skarnes, et innlegg om et

annet prosjekt, nemlig "Odal Ring" på Slobrua. Også her var prosjektledelsen på jakt etter KNA's deltagelse og det kom senere til en lett konflikt mellom vår avdeling og Hovedstyret da det viste seg at sentrale personer i KNA hadde intime forbindelser mot "Odal Ring" uten at Kongsvinger ante noe. Som historien har vist, kom det ikke noe ut av disse prosjektene, men der og da, virket alt seriøst, men det var likevel forvirrende med to ulike prosjekter i vårt distrikt.

Terminlisten for 1969 var svært fyldig og en lette etter et egnet område for en KNA-campingplass. På høsten ble det gjennomført en teatertur, en Høstfest og en aksjon med å dele ut refleksbrikker. Avdelingen hadde medvind og arrangerte følgende billøp: Finnskog Vinter, Minirally Finnskog, Festningsløpet, Landskamp i presisjonskjøring (Høstmarken) og Finnskog Høst. Under begge markenstilstelningene ble det gjennomført en bilparade i samarbeid med byens bilforretninger. Dessuten hadde junioravdelingen kartleserkurs og treningsløp i PO.

I begynnelsen av **1970** kom tanken om å dele junioravdelingen i tre grupper, nemlig Eidskog, Flisa og Kongsvinger. Tanken bak var at lokale grupperinger var på gang og at de eventuelt kunne tilslutte seg andre motorklubber. Dette ble senere vedtatt på Årsmøtet og lokale styrer ble oppnevnt. "Sjef" i Åsnes ble Arve Opaas og på Eidskogen, Terje Sooth Knutsen.

Medlemstallet 1970 var 357 hvorav 177 var juniorer. Hyttene ble så flittig leiet ut at reglene for fortrinnsrett for medlemmer måtte endres. Båten på Homborsund var stadig en bekymring ettersom "landkrabbene" fra vårt distrikt forlot den med dårlig fortøyning og den stadig ble ødelagt. Under høstmarken ble travebanen benyttet til Formel-V med store premier.

De første tankene om en "bilvrak-aksjon" etter mønster fra Telemark ble drøftet høsten 1970 og konkretisert fremover mot 1977 da alvoret startet. Forfatteren var sterkt involvert i dette arbeidet og kommer tilbake til dette senere. I stedet er det bilspporten som dominerer også de følgende årene. Finnskog Vinter i februar/mars utvikler seg mot "Firestone-rallyet" og juniorene slår sammen sitt løp med Finnskog Høst i oktober og døper det hele til "Glåmdalskarusellen". Det tilbys lyskontroll og speedometerkontroll over hele distriktet, men oppslutningen er begrenset. Hyttene disponeres bra og avdelingen skaffer seg små klubblokaler i gamle "Victoria". Rommet benyttes mest til lagring av papirer og utstyr, for møtene holdes fortsatt på ulike steder i byen. Glattkjøringskurs avholdes både i 1971 og 1972 og som en kuriositet ble det innkjøpt 10 fuglekasser som ble satt opp i nærheten av distriktets rasteplasser!

Årsmøtet **1971** var helt ordinært og så i **1972** velges Eivind Lepsøe til formann første gang. Nå blir juniorgruppene slått sammen igjen, men med lokalt "utvalg" på Flisa. Dette utvalget kjører en aktiv linje med Motorkvelder og ferdighetsmerkekjøring og konkurrerer med NMK Åsnes om de bilinteressertes gunst. Man beslutter å kjøpe én aksje á kr 500,- i bilbanen Odal Ring. På grunn av junioravdelingens inntog på sportsfronten, bruker seniorstyret mye tid på forbindelsen med KNA Hovedstyret og særlig på hyttene. Det er fortsatt interesse for å bygge én ekstra hytte på Oddane Sand, og man forundrer seg over at Hedmark avdeling fikk bygge, mens vår avdeling fikk avslag igjen. Terminlisten for 1973 er imponerende med fjelltur til Skjæringsfjell, trafikkfelle-aksjon, Firestone Vinterrally, Veteranbilløp, Bilparader under marken, Festningsløpet, Presisjonskjøring, Autocross og Finnskog Høst (som nå hadde fått det gamle navnet tilbake). I juni flyttet man lageret fra Victoria til nye klubblokaler i Kongsvinger Bilco og det arbeides aktivt for å få til en campingplass ved Alf Lundgrens nye anlegg ved Oslo-veien.

Oljekrisen i 1973/74 kom til å sette et visst preg på virksomheten. Finnskog Høst **1973** ble bestemt avlyst, men av avisutklippene kan en se at løpet gikk som vanlig i slutten av oktober. Man tildeles "Bilsportingens utmerkelse" som fjorårets beste løpsarrangør! Medlemstallet ved Årsmøtet **1974** var 491 og Georg Sibbern velges inn som formann igjen. Beretningen viser teatertur til Oslo, radarkontroll av speedometre og bremsetester over hele distriktet og utdeling av refleksbrikker. Det startes en ny vervekampanje og medlemstallet øker til 501 ved Årsmøtet **1975**. Av disse er hele 344 juniorer. Dette Årsmøtet var lagt opp som en KNA-weekend med rebusløp på lørdag formiddag og deretter Årsfest i Vinger Hotell. Påfølgende søndag startet med glattkjøringskurs på Vingersjøen og så Årsmøte på kvelden. Full pakke altså!

I 1975 dukker tanken om en "autocrossbane" på midtfeltet av skytebanen i Kongsvinger opp. Dette ble det dessverre ingen ting av selv om området ville vært ypperlig for publikum. I stedet konsentrerte man seg om en vinterbane mellom flomverkene på Borg gård på Arneberg. Her fantes naturlige tribuner og vann nok for sprøyting av en isbane på fast grunn. Planene for en bilvrak-aksjon og 50-års jubiléet gikk videre.

Året **1976** startet med en fjelltur til Långberget i Syslebäck og skulle fortsette med "Finnskogcrossen" på Borg. Banen var gjort klar, men tidlig i mars kom mildværet og ødela alt. For å kjøre det planlagte løpet leiet man NMK Elverums bane på Starmoen og gjennomførte et teknisk godt arrangement, men økonomisk ble dette en fiasko. Så kom Festningsløpet, merkekjøring, rebusløp, teatertur, Finnskog Høst og høytidelig Jubileumsball på Rådhuset. Harald Ilaug hadde forfattet en morsom historikk som ble lest opp. Eivind Lepsøe ble valgt inn til sin andre periode som formann. Medlemstallet var 650.

Stagnasjonen (1977 – 1983)

Under 1976 var økonomien dramatisk dårlig og det ble satt inn sparetiltak. En søknad til Sportsnevnden om ettergivelse av billettroyalty for Finnskogcrossen og Festningsløpet i 1976, som hadde gått med store underskudd, ble ikke etterkommet og Sportnevnden truet med å nekte avdelingen å arrangere flere billøp. Alle kasser ble skrapet og saken løst. Under 1976 ble også planene for bilvrak-aksjonen konkretisert og en fikk endog tilslutning fra Miljøverndepartementet. Med stor pressdekning startet aksjonen 2. mai **1977**. Før det ble et vellykket "Finnskogcrossen" gjennomført på Arneberg i januar med 27 minusgrader og full TV-dekning med Jon Hervig Carlsen på plass. God PR, men dårlige inntekter. Banen ble etterpå benyttet til flere glattkjøringskurs, men oppslutningen var laber. En konflikt mellom NMK sentralt og deres lokalavdelinger (medlemskap skulle gi gratis entré til alle NMK-arrangementer) medførte at KNA fikk tilbud om å være delarrangør ved det tradisjonelle isbaneløpet på Vingersjøen. Vår avdeling var villig, men det hele smeltet bort.

Tittelen til dette avsnittet henspiller på den vanskelige økonomien og det faktum at medlemstallet dabbet kraftig av. Hele 68 juniorer lot være å betale kontingenten i 1977, og flere kjente bilsportutøvere meldte overgang til NMK. Avdelingsstyret mente at Sportkomitéen burde overføres til juniorene, men dette var junioravdelingen ikke villig til. Mye sto i stampe, bl.a var Vegkontoret svært uvillige til å godkjenne PO-løp på allmenn vei, men Markenscrossen på travebanen ga et godt resultat og hyttene ga sikre inntekter.

I november 1977 var det innrapportert 1.500 bilvrak og ca 800 av disse var hentet inn til oppsamlingsplasser av Oddvar Neby & Co på Svullrya. Dette ga veldig god presseomtale og det samme gjorde en aksjon mot Trafikk-feller som ble startet i **1978** i samarbeid med

Kongsvinger Rotary. Premien ble satt til kr 1.000,-. Finnskogcrossen i februar 1978 ble en sportslig suksess, og ga kr 2.000,- i overskudd. Selv om forholdene mellom flomverkene var ideelle, ble det senere ikke laget flere billøp på Arneberg. Under Vårmarken kjørte man "Markenscross" på travbanen og vi trodde at Øystein Sundes elegante taking med en splitter ny VW Derby skulle føre til en ny morsom sangtekst. Sportskomitéen besluttet å dekke lisensutgiftene til aktive førere som hadde gjennomført minst 10 PO-løp eller minst 5 hastighetsløp for KNA Kongsvinger. Ordningen skulle opphøre straks økonomien ble for dårlig. Antallet aktive økte derfor kraftig. Dette året hadde vi også Veteranvognløp under Høstmarken, rebusløp, Klubbkvelder på Esso Taverna og besøk av KNA/Falkens testbuss. Medlemstallet var nå 447.

Bilvrakaksjonen fortsatte i de kommende årene og over 2.000 bilvrak ble meldt inn. Aksjonsformen spredte seg over mye av landet. En lovnad fra Miljøverndepartementet om transportstøtte, forsinket innhenting og ga noe negativ presseomtale. Paul Tysseng i Åsnes overtok mye av innsamlingsansvaret og gjorde en god jobb, men så stanset det hele opp. Likevel var dette initiativet fra KNA den impulsen som senere førte til Vrakpanten for biler.

Vinteren **1979** holdt KNA oppe en isbane på Strandsjøen for frivillig trening og for å trekke bajaskjøringen bort fra gater og veier. På våren sto det hensatt flere bilvrak som så forsvant i dypet og dette ga negativ omtale. Slike baneprosjekter er senere blitt hindret av "Lov om motorisert ferdsel i utmark", men var opplagt et samlingspunkt for motorglad ungdom. Årsmøtet i 1979 var godt besøkt og beretningen fortalte om et nytt aktivt år. Per Myhre fra Skarnes ble valgt til ny formann. Man besluttet å beholde hytten på Homborsund, selv om Bergensavdelingen gjerne ville kjøpe den. Medlemstallet var 461.

I **1980** var medlemstallet sunket til 419 og man diskuterte hva som kunne gjøres for å beholde juniorene når de passerer aldersgrensen. En komité for å utrede et mulig "motorsportsområde" ble nedsatt. Avdelingen valgte å kjøpe restloddene selv, i den kvoten av KNA's Landslotteri som vi var pålagt å selge. Et rebusløp ble gjennomført, men alt utenom sporten hadde dårlig oppslutning. Juniorene hadde stand i Messehallen både under Vår- og Høstmarken og startet en aktiv periode med bilslalom over hele distriktet.

Til tross for "rallystoppen" i Norge hadde vår avdeling en hard kjerne av bilsportutøvere som nesten hver helg dro til Sverige for å kjøre rally. Utklippsboken til junioravdelingen preges av all omtalen som lokalpressen ga denne aktiviteten, og tankene om å forsøke med et rallyarrangement i Norge ble naturlig.

I **1981** startet en aksjon mot forhøyede bilavgifter og KNA samlet inn underskrifter og kjørte en annonsekampanje for å vekke bileierne til kamp. Sentralt i KNA startet også en diskusjon om junioravdelingenes eksistens, og dette var vel begynnelsen til en samling også i Kongsvinger. Foruten de faste billøpene hadde vi veteranvognløp under høstmarken, og lyskontroller flere steder i distriktet, Tankene om en tredje hytte på Oddane Sand blusset opp igjen, fordi det var ventelister på hyttene. Et planlagt fabrikkbesøk hos Volvo i Gøteborg måtte avlyses pga korttidsarbeid i slutten av året. Eivind Lepsøe tok et nytt år som formann. Medlemstallet var 456.

Under høsten 1981 og vinteren **1982** arbeidet Sportskomitéen iherdig med rallyplanene og fant en løsning ved å holde hele løpet innenfor Kongsvinger kommune. Dermed kunne Politikammeret og ikke Vegkontoret gi de nødvendige tillatelser etter det mønster som tidligere var brukt for "Snøfreser'n" på Terningmoen i Elverum. Løpet måtte gå midt på

natten 6. mars 1982 for å unngå tilskuere, og fikk navnet "Finnskog Rally". Medlemstallet under Årsmøtet 1982 var 462. Finn Moseby fra Arneberg ble valgt til ny formann.

I april 1982 kom en henvendelse fra NMK Åsnes om at de ønsket å konvertere til KNA Kongsvinger. Med på kjøpet fulgte det baneanlegget som de hadde avtale om ved Velta på Åsnes Finnskog. Samtidig dukket det opp planer om "Morokulien Raceway" på grensen ved Magnor og mange ville at KNA skulle engasjere seg der. Lørdag 11. desember skulle være en "bilfri" dag til protest mot myndighetenes avgiftspolitik. Dette fikk ingen stor oppslutning i vårt distrikt. Et rebusløp på Flisa lokket 10 biler til start.

Åsnes utvalg rapporterte om god aktivitet med medlemsmøter, bilslalom og arbeider på baneanlegget. Det andre "Finnskog Rally" var gjennomført på Varaldskogen 19. februar 1983. Med dette var "rallystoppen" i realiteten opphevet.

De aktives år (1983 – 2001)

Ved Årsmøtet i **1983** hadde vi 512 medlemmer og det ble gjennomført kakebasar og Årsfest med god oppslutning. Jostein Berg, Flisa ble valgt til ny formann. Ett år senere, **1984**, viste medlemstallet 539 og Erling Hagen ble valgt til ny formann. Det var god aktivitet i Hytte- og Sportskomitéen, samt Åsnes og Junioravdelingen. Seniorstyret avholdt bare ett møte.

Så, i **1985**, gikk styrevirksomheten i senioravdelingen helt til bunns. Det ble skrevet en Årsberetning, men ikke avholdt Årsmøte. Erling Hagen ble valgt inn i PO- og rallykomitéen i Norges Bilsportsforbund og John Olav Aamodt kom inn i det tekniske utvalget. Juniorene avholdt filmkveld, bilslalom, spareløp og merkekjøring. Bilsporten fungerte som normalt. Medlemstallet var 538.

Ved Årsmøtet 17. april **1986** la ikke junioravdelingen frem en egen beretning eller regnskap og det ble heller ikke valgt noen junior-representant fra seniorstyret. **I realiteten var junioravdelingen lagt på is, i første omgang for ett år.** Eivind Lepsøe gikk på sin fjerde og lengste periode som formann. Samme år opprettes en "Damegruppe" som skal bistå ved alle større arrangementer. Denne gruppen fikk noen svært aktive år pga en engasjert medlemsgjeng. Nå velges også en representant for de mange aktive kjørerne inn i Sportskomitéen. Dette er høyst fortjent etter mange gode resultater. Åsnesavdelingen v/Otto Posaasen rapporterer om et aktivt år med 4 bilcrossløp på Finnskogbanen. Vårt rally "Finnskog Vinter" øker stadig i omfang, og arbeidsbyrdene på de sentrale funksjonærene begynner å tære på kreftene. En spesiell aktivitet dette året var en aksjon, kalt "Ungdom og trafikk" for over 700 elever ved videregående skoler. Styret brukte mye tid til å fundere over avdelingens fremtid, og det ble gjort nye undersøkelser om et eventuelt baneområde. Et salg av hytta på Homborsund, til fordel for å bygge en tredje hytte på Oddane Sand ble foreslått, men vi fikk ikke tildelt tomt. Like før Jul ble det delt ut en masse refleksbrikker. Medlemstallet var 521.

Årsmøtet i **1987** bestemmer at avdelingen skal kjøpe 5 aksjer i et bilbaneprosjekt i Halden, men går imot at KNA sentralt investerer 20 millioner kroner i det samme. Tankene om et baneprosjekt på Braskereidfoss får bedre tilslutning hos oss. Denne asfaltbanen vil ikke konkurrere med bilcrossbanen på Velta som nå er delvis asfaltert. Man bestemmer seg for å selge hytta på Homborsund, og hvis det ikke kan bygges en ny på Oddane Sand, skal det investeres i vinterhytte eller andeler i et vintersportsted. I tillegg til de vanlige billøpene arrangerte man også Nordisk mesterskap i PO, kalt "Finnskogløpet".

Finnskog Vinterrally 1987 ble startet av Samferdselsministeren og vår avdeling hadde 35 startende biler med i løpet. Dette er én av grunnene til tittelen på dette avsnittet i historikken. I tillegg til rallykjørerne (mange kjørte dessuten bakkeløp), hadde vi en stor gruppe i Åsnesavdelingen som drev med bilcross og rallycross. Dessverre vet vi ikke antall lisensierte medlemmer, men det var mange. Klubbvirksomheten, med medlemsmøter, teaterturer, biltester med mer, viste seg svært vanskelig å drive. Kongsvinger ble kåret til "**Årets avdeling**" i 1987! Medlemstallet var 517.

I 1987 fikk avdelingen god presse for å ha tildelt "Tensing" en støtte på kr 2.000,- til en lokal revy. Også 5 russejenter fikk kr 1.000,- i spons, mot reklame på bilen, og mot å melde seg inn som medlemmer. Det ble kjøpt 6 aksjer á kr 1.000,- i Elvedalen motorbane ved Gjøvik. Finnskog Vinterrally var meget vellykket dette året, og ga økonomisk overskudd. Til bilsportfesten med premieutdeling møtte 250 glade gjester. Festningsløpet feiret 20-års jubileum, og ble sportslig vellykket, men ga et større underskudd som ble dekket av Markenskomitéen. Ved Årsmøtet i **1988** var medlemstallet 615.

Senere i 1988 opprettet man "Rally Aktives Forening" (RAF) og de hadde sine faste mandagsmøter og arrangerte lisenskurs for førere og kartlesere. Damegruppa ble mer etablert og ville være økonomisk mer selvstendig. En forsinket 60-årsfest ble avholdt i februar, med ca 60 gjester. Man hadde stand i Messehallen under Høstmarken, og Finnskog Vinterrally var for første gang med i "West Euro Cup". På bakgrunn av KNA's "Vesta-avtale" holdt man en del møter i Vesta's kontorer i byen. Det ble opprettet kontakt med "Kjøretøyhistorisk Forening" som ville ha samarbeid om veteranbilløpet "Kongsvingerløpet". Erling Hagen ble ansatt i KNA Administrasjonen som Sportssekretær fra 1. august dette året. Kongsvinger ble "**Årets avdeling**" for annen gang.

Årsmøtet **1989** viste igjen et aktivt år med de tradisjonelle billøpene, Årsfest, osv, men økonomien var ikke særlig god. Medlemstallet var 686 hvorav juniorene utgjorde 317. I et senere styremøte besluttet man å sponse KIL's 1. divisjonslag med kr 25.000,- mot reklameplass og kampsponsor én gang i sesongen. Beløpet ble delt med KNA Administrasjonen, mot at reklamen, dvs den nye KNA-logoen, ble satt opp slik at TV-kameraene fanget den inn. Alle gruppene måtte bidra for å skrape sammen avdelingens halvdel, men det var misnøye blant de aktive for denne måten å bruke pengene på.

Som et kuriosum må nevnes at avdelingen også sendte søknad om å få starte et eget *bedriftsidrettslag*! Det ble arrangert både debutantkurs for aktive førere og biltest i den nye fagskolen for vanlige medlemmer. Finnskogbanen ble prosjektert både med rallycross- og asfaltert gokart-bane. Et område for campingplass ved Dragonmoen på Finnskogen ble innsisert.

I året **1990** tok Åsnes avdeling opp et større lån for å starte utvidelsene av Finnskogbanen. Det ble laget en fyldig utredning om behovet for gokartbane, men likevel var det bilcross/rallycross som trakk mest oppmerksomhet og ble prioritert. Tradisjonen tro arrangerte man 4 bilcrossløp. Klubbmestere ble Kristin Aurland og Rudy Henriksson. RAF avholdt 7 medlemsmøter og loddet ut en bilcross-bil for å tjene noen kroner. De premierte også "Årets førere", nemlig Birger Gundersen og Ole Gustav Olsen. Festningsløpet (inngikk i Nordisk Mesterskap) og Finnskog Vinter Rally gikk med et mindre overskudd. Sprintrallyet "Romjullssladden" ble arrangert i bare farten. Medlemstallet var 625. Som i 1927 utførte avdelingen telling av trafikk-feil på ulike steder i byen (bilbelter/rødlis/ lysbruk). Resultatet

var normalt, dvs mye slurv. Man startet et samarbeid med NSB Reisebyrå og undersøkte priser på originale kontra pirat-bildeler etter et sentralt mønster fra KNA.

Året **1991** fortsatte i samme aktive mønster. Organisasjonskomitéen for Finnskog Vinter Rally hadde et større møte for å planlegge arbeidsfordeling, økonomi og fremtidige muligheter til bedre sponsorinntekter. Med på møtet var NBF og KNA Administrasjonen. Navnet ble nå endret til "Rally Finnskog Norway". Mulighetene til å leie et fast kontor, og til en deltidsansatt person ble drøftet. KNA's sportssekretær skal kunne benyttes. En klar underskuddsgaranti er nødvendig fordi størrelsen på arrangementet nå overgår avdelingens økonomiske kapasitet. På sommeren ble det avholdt et veteranbilløp med navn "Finnskog Veteran" og en del medlemmer deltok på en tur til Volvo-fabrikken i Gøteborg. På slutten av året flyttet man inn i egne lokaler i Kristoffersens gård i Glommengata. Romjulsstaden ble planlagt, men måtte avlyses pga føreforholdene (snømangel). Avdelingen holdt seg med egen anmelderlisens for å få førerne til å representere KNA Kongsvinger. For tredje gang ble vi kåret til "**Årets avdeling**" og mottok en pengepremie på kr 5.000,-. Medlemstallet var 689.

For driftsåret **1992** mangler forfatteren av historikken de fleste styrenotater. I møtet avholdt 29. april ble Kongsvingers handelsstand kritisert for manglende deltagelse under RFN. Festningsløpets 25-års jubileum skulle markeres med en "mimresamling" på Luftforsvaret lørdagen før løpet, og nå skulle busser frakte tilskuere opp i bakken. Som vanlig ble alle billøp arrangert og det gikk busstur til "Tusen sjøars Rally" i Finland. Dette var nå blitt en tradisjon og vokste til flere busser. Ansvarer ble derfor lagt over på NSB Reisebyrå, men for å holde kostnadene nede var det likevel fortsatt våre medlemmer som kjørte de innleide bussene.

Årsberetningene i **1993** viser nok et aktivt år med motorsport, hytteutleie og bilsjekk på vår og høst. Et planlagt veteranløp måtte avlyses pga dårlig oppslutning, men Damegruppa fikk til en hyggelig årsfest. Mange av avdelingens løpsfunksjonærer gjør viktige jobber for andre arrangører. Her avsluttet Eivind Lepsøe sin lange formannsperiode og Tor W. Solbergseter tok over. Otto Posaasen gikk av som leder av Åsnes avdeling etter hendelsesrike 12 år. Dessverre hadde Åsnes et par feilslåtte arrangementer dette året, bl.a Asfaltrace på Vålerbanen, så den påtroppende leder, Laila Halvorsen måtte søke avdelingsstyret om et lån på kr 50.000,- for å holde virksomheten i gang. For øvrig var økonomien god, men medlemstallet raste til 435.

I **1994** reiste så Åsnes avdelingen kjerringa med et meget aktivt år på bilcrossfronten, og med løpsbilutstilling i forbindelse med Flisamarken. Før asfaltracingfinalen på Vålerbanen ble det endog foretatt en vielse der presten ankom i eget fly og landet/startet på den ene langsiden. 70 drevne funksjonærer jobber nesten hver helg med løp eller treningssamlinger. RAF ga sine medlemmer gratis årskontroll av løpsbilene og avholdt trening før RFN. Festningsløpet ble for første gang kjørt uavhengig av Vårmarken. Publikumstallet var lavere enn forventet. Damegruppa vasket oss bl.a ut av lokalene i Kristoffersenbygget, og inn i nye lokaler i Vingersjøveien. Medlemstallet var 424.

I **1995** ble Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge (LTN) støttet og man kjøpte seg en ny kopimaskin. Hyttene hadde fått rennende vann frem til hver sin veranda og inntektene var gode. I samarbeid med Politiet, NAF og Trygg Trafikk, arrangerte vi et trafikksikkerhetsløp for årets russ tidlig i april. Dette ble senere en tradisjon. Medlemstallet var sunket til 358.

Ved Årsmøtet **1996** ble regnskaper for avdelingsstyret og Sportskomitéen ikke lagt frem og det nye styret hadde et svare strev med å rekonstruere tallene. En uttalt intensjon hos den nyvalgte lederen, John Fulland, om igjen å bli valgt til "Årets avdeling", snublet i formelle vanskeligheter i forhold til KNA Administrasjonen. For å øke tilbudet til "vanlige" medlemmer tok en opp arbeidet med Vår- og Høst-sjekk av biler. Arbeidet var støttet fra KNA Administrasjonen, ved at teknisk sjef, Paul T. Anderson velvilligst stilte opp med KNA-bil og måleutstyr. Olje, frost- og spylervæske ble etterfylt gratis, med spon fra Shell, og skjemaer fylt ut for statistikkens skyld. Et tilbud om reiser til den nye innendørs gokartbanen i Oslo og en tilhørende Team Alpin-cup for amatører ble utarbeidet. Medlemsbladet "Krumtappen" var et nytt tiltak og bladet ble utgitt i tre nummer i 1996 og senere år litt sporadisk. Medlemstallet var 341.

Senere i 1996 kom plutselig ønsket fra Åsnes avdelingen om å tre ut av Kongsvinger avdeling. En geografisk deling ble vurdert, men forkastet. Flere enkeltheter finnes i et eget avsnitt. På slutten av året ble de første "Hederstegn" delt ut til medlemmer som hadde oppnådd NM-medaljer i bilsport.

Beretningene som ble lagt frem til Årsmøtet i **1997** viser et nytt aktivt år med RFN, Festningsløp, Eidskogsprinten (for første gang), og Sprintrally i byen under Høstmarken (fordi travbanen nå var tapt som arena ettersom byggingen av Storhallen var påbegynt). Damegruppa hadde deltatt aktivt under billøpene, men også med hyttevask. Dessverre ble en planlagt årsfest avlyst. RAF holdt medlemsmøter og treninger. Det ble avholdt en godt besøkt trafiktaften med tema rundkjøringer. Medlemstallet var nå 330.

Eivind Lepsøe døde brått i januar 1997 og ble minnet under Årsmøtet for sin betydelige innsats for KNA og særlig for Kongsvinger avdeling og motorsporten.

Under høsten 1997 hadde vi for første gang en deltidsansatt person for å hjelpe til med forberedelsene til vårt store rally i februar 1998. Dette satte fokus på våre "verneverdige" lokaler i tyskerbrakkka i Vingersjøveien som ikke holdt tilfredsstillende standard.

Avdelingen eier 5 aksjer i Norsk Trafikksenter (NT) på Braskereidfoss og lederen møtte på deres Generalforsamling med fullmakt også for KNA's 67 aksjer. Dette hindret en vesentlig vedtektsendring, ønsket av storaksjonær NMK.

Til Årsmøtet i **1998** la Styret frem forslag til nye vedtekter for avdelingen. Disse brøt mye mot KNA's egne normer, siden vår omsetning for lengst hadde passert én million kroner i året, og normen derfor ikke passet for oss. Forslaget ble sendt ut til alle undergruppene i god tid, og dette ga bl.a de aktive anledning til å mobilisere gjennom RAF. På Årsmøtet møtte derfor hele 36 medlemmer for å påvirke de nye vedtektene. Visse endringer ble gjort, og dermed kunne det nyvalgte Styret sende vedtektene inn til godkjenning i KNA sentralt. Også der møtte forslaget en viss motstand, men i 1999 ble de nye vedtektene endelig gyldige. Under evalueringen av KNA's avdelinger i 1998, kom vi ikke med blant de beste, mest pga regnskapsmessige uklarheter.

Senere på året flyttet vi klubbens eiendeler til nye og bedre lokaler i Strandveien. Avdelingen ble brukt som høringsinstans for den nye trafikplanen for Grue kommune. Medlemstallet var 331.

I **1999** fikk vi igjen penger av KNA Adm til å holde en person i jobben for RFN-sekretariatet, men på høsten var det klart for ett skritt videre i og med opprettelsen av firmaet "KNA Rally Finnskog Norway" frem mot løpet i 2000. Dette er omtalt under et eget avsnitt senere. Avdelingen holdt seg med en årlig treningsforsikring og flere medlemmer benyttet denne til organisert rallytrening på innlånte skogsbilveier.

En befaring på NT på Braskereidfoss sammen med KNA's president og direktør ga en noe mer positiv innstilling, men en prosjektsøknad initiert av avdelingene Kongsvinger, Solør, Hedmark og Lillehammer om kjøp av flere aksjer, ble nedstemt av Landsmøtet. Festningsløpet ble avlyst både i mai og i september og vi hadde en diskusjon med NBF om stevnekollisjoner. I august arrangerte vi et meget vellykket Eidskogsprinten for annen gang. Ellers var 1999 et ganske kurant år for avdelingen.

Årsberetningen for året **2000** viser at lederen deltok i en arbeidsgruppe som laget Kongsvinger kommunes nye trafikksikkerhetsplan. Dette var den tredje trafikkplanen vi tok aktivt del i. Vi arrangerte Vårsjekk for medlemmenes biler, men oppslutningen var laber. Årets rally ble kanskje det beste hittil med publikumsetappe på industrifeltet på Langeland midt inne i byen og isbane på Møkeren. Medlemstallet var 318.

Jubileumsåret **2001** startet med et Rally Finnskog Norway som ble enda mer vellykket enn fjorårets. Begge publikumsetappene ble kjørt, og Kongsvingerhallen var ganske godt besøkt under løpsdagene. Likevel var avisoppslagene dagen etter ikke rettet mot det sportslige, men om at rallyet måtte flyttes til Hamar for å utvikles videre. Dette skapte en hissig debatt blant entusiastene og stor frustrasjon hos arrangørstaben. Våre medlemmer i KNA's sentrale utvalg for vurdering av VM-rally i Norge fulgte tankene om Hamar som base, men styrene i både KNA RFN og i avdelingen ville noe annet. Derfor planlegges også RFN 2002 med base i Kongsvinger.

Årsmøtet valgte som ny leder Leif Kristian Broen og Hyttekomitéen meddelte at vi var tildelt opsjon på en ny tomt på Oddane Sand. Nybygg ligger likevel noe frem i tiden. Medlemstallet er 311, men på oppadgående i løpet av året.

Midt under året ble det klart at en storaksjonær i Norsk Trafikksenter ville selge alle sine 200 aksjer, og avdelingen klarte å påvirke KNA Hovedstyret til å benytte sin forkjøpsrett til disse aksjene. Dette vil sikre KNA's tilgang til baneanlegget, enten det gagnar oss, Solør eller andre medlemsgrupper. Den nye gokartbanen har gitt meget god tilslutning til denne motorsporten, selv om avstanden fra Kongsvinger synes noe lang. Vi venter fortsatt på et gokart-initiativ i Eidskog, men her ser det ut til at NAF ønsker å legge inn en del penger.

Festningsløpet og Eidskogsprinten ble kjørt med god ekspertisehjelp fra KNA RFN og ga gode overskudd. Feiringen av 75-årsjubileet fortsatte med en rallybil-utstilling på Rådhusstorget under Høstmarken og endte med Jubileumsfesten i november. Hermed ender denne historikken og vi ønsker KNA Kongsvinger avdeling lykke til i årene som kommer.

Junioravdelingen

Med begrenset medlemskontingent fra ca 1950 for de under 30 år, kom også mange innmeldinger fra denne gruppen. KNA sentralt oppfordret til opprettelse av junioravdelinger og på midten av 60-tallet var det oppgangstider for bilbruken. Ungdommene hadde sine egne biler – og ville gjerne bruke dem. Etter konstitueringen og det første ordinære Årsmøte i KNA Kongsvinger Junioravdeling 1967, blomstret virksomheten opp og driftige ledere skremte

nesten vettet av "oldingene" i avdelingsstyret. Ferdighetsmerkekjøring, Motorkvelder, PO-kurs og –løp ble rutine og snart besto Sportskomitéen nesten bare av juniorer, fra lederen og nedover. En aksjon med bilslalom over hele distriktet ble kanskje det som fikk alt til å flyte sammen. I 1985 ble diskusjonen om en nedleggelse av junioravdelingen seriøse, og i protokollen fra Årsmøtet i avdelingen 1986, er ikke lengre juniorene nevnt.

Bilsporten

Kjente billøpsnavn som: Finnskog Vinter (PO), Finnskog Høst (PO), Finnskog Spesial (Minirally), Glåmdalskarusellen (PO), Romjullssladden (Minirally), Festningsløpet (Bakkeløp), Finnskogcrossen (Rallycross), Eidskogsprinten (Minirally), Markenscrossen (Bilcross), Finnskogløpene (Bilcross), Finnskog Veteran (Veteranbilløp) klinger godt i Norge og Rally Finnskog Norway er kjent over hele Europa som et godt vinterrally. Flere av løpene er blitt så tradisjonsrike at de teller nesten like mye som elgjakta i vårt område. Det kunne vært artig å vite hvor mange tonn krystall fra Magnor Glassverk vi har delt ut som premier gjennom tidene. Det er mange!

Skal vi trekke frem spesielle hendelser fra rallyvirksomheten, må vi nevne året 1982 da vi nærmest lurte gjennom et rally langt inne på Finnskogen, midt på natta for å unngå tilskuere. Videre i 1988 da rallyet kom med i West Euro Cup. Vi må også ta med den tragiske dødsulykken i 1997 der en tilskuer ble truffet av en løpsbil. Dette var en sen etappe og en bil med høyt startnummer, slik at en avbrytelse av konkurransen ikke hindret at resultatlistene ble gyldige. De påfølgende utredningene viste at arrangøren ikke kunne lastes – og at bilføreren ble frikjent for ansvar for ulykken. Løpsleder og sikkerhetssjef møtte i begravelsen og la ned en krans fra KNA på båren. Vi må også ta med det avkortede løpet i 1998 der været ødela veier for mangfoldige tusener av kroner. Petter Solberg vant løpet og ble dermed Norgesmester med en stor oljebeholder på taket som matet servostyringen. Med et par fartsetapper mer, ville han kanskje ha mistet ledelsen? Nytt dette året var at vi nå hadde basen i den nye "Kongsvingerhallen" hvor det meste kunne foregå innendørs.

I år 2000 ble det lagt inn en spesialprøve midt i byen på Langeland industriområde, og nå kunne vi endelig også ta med prøven ute på Møkeren. For første gang stemte nå istykkelsen og snømengden slik at traséen ble sikker og tydelig. Begge prøvene ble publikumssuksesser.

Antallet aktive bilsportutøvere har variert mye med tidsperiodene, men under den såkalte "rallystoppen" fra 1973 til 1983 var vår avdelings nærhet til Sverige en stor fordel. Mange av våre utøvere oppnådde gode resultater i Sverige, og til slutt ble Norgesmesterskapet regnet ut fra resultater i svenske løp. Avdelingen har samlet mange NM-medaljer gjennom årene, og flere av våre unge utøvere har oppnådd stor heder. Se avsnitt lenger ut i historikken. I året 2001 kunne startlistene for norske løp vise opptil 30 startende lag fra vår avdeling.

Våre drevne funksjonærer er i alle år blitt benyttet i nøkkelposisjoner av andre arrangører. Vi har f.eks i en årrekke hatt ansvaret for en fartsetappe eller en serviceplass for Swedish Rally i februar. For å få hjelp til vårt eget storløp, må vi selv skaffe mannskaper til fartsetapper mange andre steder, både i Norge og i Sverige.

Hyttene

Leirplasser, hytter og campingplasser har stått på KNA´s sakliste helt fra starten. Forsøk med fjell- og skogshytter har dessverre ikke falt så heldig ut og hytter for vinterbruk krever en vesentlig høyere kvalitet enn rene sommerhytter. Derfor må vi bare rose de tillitsvalgte i avdelingen som allerede i 1954 tro til og kjøpte den første hytta på Oddane Sand. Allerede tre

år senere investerte man i den andre hytta der nede, og arbeidet med nummer tre startet umiddelbart. Ettersom Oddane Sand var et populært (og trangt) område, slo man også til da Humborgsund i 1961 ble kjøpt av KNA sentralt. Dette stedet er idyllisk i seg selv, men ikke spesielt barnevennlig med sine bratte fjellskrenter ned mot havet. For å bedre på dette gikk avdelingen tidlig til anskaffelse av egen båt, men dette ga også mange bekymringer: Båtene ble stjålet, slet seg i fortøyningene, eller ble skjødesløst lagret. Med den lange avstanden ned til Humborgsund ble også alt dugnadsarbeidet tungvint, slik at salget av "Havfruen" i 1987 kanskje var en lettelse for avdelingen. Det store ønsket om hytte nummer tre på Oddane Sand, i tillegg til "Vingerhus" og "Slottet" er fortsatt ikke en realitet, men vi har ikke gitt opp! Alle medlemmer i Hyttekomitéen opp gjennom årene fortjener stor takk for sin innsats.

Adskillelsen

I 1996 foreslo Åsnes avdelingen helt uventet at de ville skilles ut som egen "Aktivitetsavdeling", dvs en KNA-avdeling uten definert geografisk område og uten tilknytning til Kongsvinger. Slike aktivitetsavdelinger var tidligere opprettet med stort hell for KNA i områder der aktiviteten var på et lavmål, men *alltid* i områder der det ikke fantes noen fungerende KNA-avdeling. Nå skulle altså "KNA Åsnes avdeling" opprettes med aktiviteter rundt Finnskogbanen og Vålerbanen og det kom til ganske harde forhandlinger om "eierskiftet" til baner og utstyr. Resultatet ble opprettelsen av "KNA Solør Motorsport" som startet sitt arbeid i september 1996. Laila Halvorsen ledet sine tropper godt og allerede på Landsmøtet i april 1997 ble KNA Solør Motorsport utnevnt til "Årets avdeling 1996" etter bare 4 måneders drift.

Tapet i antall medlemmer ble for KNA Kongsvinger helt ubetydelig og vi har fortsatt en stor andel av våre medlemmer i Grue, Åsnes og Våler kommuner. Det er viktig for oss å huske på at hvis denne avdelingen noen gang skal oppløses, vil alle dens verdier gå tilbake til Kongsvinger avdeling.

Opprettelsen av firmaet "KNA Rally Finnskog Norway"

Allerede 1997 begynte Anders Tråstadjkjølen og Erling Hagen i Organisasjonskomitéen for Rally Finnskog Norway å fundere over en mer profesjonell drift av vårt nå så store EM-rally. Omsetningen nærmet seg fort 2 mill kroner. Tanken var å opprette en stiftelse med bl.a organisatorisk og økonomisk ansvar for driften. Mange hindringer ble funnet og saken ble lagt på is – inntil funksjonærkrisen vokste frem mot RFN 2000. I november 1999 ble KNA Administrasjonen klar over at noe drastisk måtte gjøres og "KNA Rally Finnskog Norway" ble opprettet med Stig Rune Kjærnsli ansatt i ½ stilling for å bistå avdelingens Organisasjons-komité som ble oppnevnt som tidligere år. Rallyene 2000 og 2001 er kanskje de best gjennomførte rallyene vi har opplevd og ordningen er kommet for å bli. Billøpskompetansen som nå finnes i "KNA RFN" v/Stig Rune Kjærnsli, begynner å bli kjent i større deler av landet og andre arrangører kjøper tjenester i firmaet. Også KNA Kongsvinger har kjøpt tjenester til både Festningsløpet og Eidskogsprinten de seneste årene. Stig Rune er dessuten ansatt som konsulent direkte av KNA Administrasjonen i den grad han ikke får solgt sin resterende tid gjennom "KNA RFN". Løpets navn og logo tilhører likevel avdelingen.

Utmerkelser til avdelingen

Bilsportringen for beste hastighetsløp 1973

Årets avdeling 1987

Årets avdeling 1988

Årets avdeling 1991

KNA-medaljer til medlemmer

Fortjenestemedalje i Sølv: 1933 Eiler Baanrud
Fortjenestemedalje i Sølv: 1933 Karl G. Ertzeid
Fortjenestemedalje i Sølv: 1966 Hans H. Jacobsen
Fortjenestemedalje i Sølv: 1976 Eivind Lepsøe
Fortjenestemedalje i Sølv: 1976 Odd Stemsrud
Fortjenestemedalje i Sølv: 1976 Harald Ilaug
Fortjenestemedalje i Sølv: 1976 Åsta Lepsøe
Fortjenestemedalje i Sølv: 1976 Gerog Sibbern
Fortjenestemedalje i Sølv: 1988 Tor Willy Solbergseter
Fortjenestemedalje i Sølv: 1988 Erling Hagen
Juniormedaljen: 1977 Jon Lundbye
Juniormedaljen: 1979 Arve Opaas
Sportmedaljen: 1964 Kjell Høivik
Sportmedaljen: 1964 Henry Fischaa
Sportmedaljen: 1964 Arthur Johansen
Sportmedaljen: 1964 Arne F. Rolsdorph
Sportmedaljen: 1964 Niels Guttormsen
Sportmedaljen: 1966 Eivind Lepsøe
Sportmedaljen: 1966 Olav Aamodt
Sportmedaljen: 1971 Aasta Lepsøe
Sportmedaljen: 1976 Svein Olav Teigberget
Sportmedaljen: 1976 John Fulland
Sportmedaljen: 1982 Tor Willy Solbergseter
Sportmedaljen: 1982 Erling Hagen
Sportmedaljen: 1982 Egil Solbergseter
Sportmedaljen: 1986 John Olav Aamodt
Sportmedaljen: 1988 Roger Sandberg
Sportmedaljen: 1988 Ole Vincent Sâtvedt
Sportmedaljen: 1988 Otto Posaasen
Sportmedaljen: 1988 Georg Sibbern

Andre hederbevisninger til medlemmer:

Hans Nielsen's Ærespris: 1987 Ole Vincent Sâtvedt
Hans Nielsen's Ærespris: 2001 Ole Morten Korsmo
Greta Molanders Ærespris: 1987 Ole Vincent Sâtvedt
Greta Molanders Ærespris: 1989 Birger Gundersen (medlem hos oss den gangen)
Greta Molanders Ærespris: 1991 Tommy Jahnsrud
Greta Molanders Ærespris: 1993 Geir Nymoen
Greta Molanders Ærespris: 1999 Rune André Dalsjø

Avdelingens hederspriser

I 1978 ble det opprettet statutter for en "**KNA Kongsvinger's Ærespris**" og en helt spesiell krystallfigur ble utviklet av Magnor Glassverk. Prisen skulle henge svært høyt og fortrinnsvis deles ut til "personer eller institusjoner utenfor klubben" som hadde gjort en fortjenestefull innsats for avdelingen. Æresprisen ble gjennom noen år delt ut til:

- 1978 Kongsvinger Politikammer (Ivar Grønland)
- 1978 Luftforsvaret, Vardåsen (Stian Werner Erichsen)
- 1979 Arne Borg
- 1979 Brede Borg

- 1979 Knut Konttorp
- 1990 Biltilsynet v/Kåre Halvorsen

Fra 1996 ble det opprettet et "**Hederstegn**" i form av en treplate med dekor og inngravert plate. Hederstegnene skal deles ut til medlemmer som har gitt avdelingen et ansikt utad, og alle våre medaljevinnere i NM har senere fått tegnet. Dette betyr at antallet mottagere har økt fort og vi kan ikke nevne alle her. Også viktige funksjonærer i billøp, eller andre som har fremhevet avdelingen, har fått/kan få tegnet.

Avdelingens bidrag til hovedklubben

Medlemmer av Hovedstyret: Georg Sibbern, Eivind Lepsøe, Erling Hagen

Varamedlemmer til Hovedstyret: Eiler Baanrud, Karl G. Ertzeid, Kjell Herud, Eivind Lepsøe, Erling Hagen, John Fulland

Ledere av KNA-distrikter: Georg Sibbern (Mjøs-distriktet)

Medlem av Valgkomitéen: Thor Vestby

Landskomitéen for juniorer: John Fulland, Anders Tråstadkjølen

Forfatteren tror ikke at denne listen er helt utfyllende, men ovennevnte er i alle fall bekreftet av avdelingens protokoller.

Kilder

Til utarbeidelse av ovennevnte historikk har forfatteren benyttet seg av følgende godt bevarte protokoller:

"Kongsvinger-distriktets avdeling av KNA 13/6 1926 – 15/10 1936"

"Kongsvinger-distriktets avdeling av KNA. Forhandlingsbok 15/10 1936 – 13/6 1951"

"Styreprotokoll i KNA´s Kongsvinger avd. fra juni 1951 – 77"

"Styreprotokoll KNA Kongsvinger avdeling 9 feb 1977 – 14 mai -92"

For de etterfølgende årene har kildene vært møtereferater og Årsberetninger skrevet på PC og samlet i ringpermer. Dessverre finnes ikke noe komplett "avdelingsarkiv" for alle disse årene, og dette burde kanskje det sittende Styret gjøre noe med?

Dessuten har Sportskomitéen laget en fyldig "**Utklippsbok**" med presseklipp angående "Sport og Junior" som løper fom 1967 tom 1981 med utrolig mange opplysninger.